
ТЕМА V

БЕЛЛИСТ – ПАНОРАМА

БЕОГРАДСКО ЛИСТАЊЕ
СРЕДЊОШКОЛСКИХ ЛИСТОВА
2015/2016.

FUNKY / дизајн: Ирена Граховац / фото: Небојша Бабић

OGLEDALO

JUČER SAM SE SJETIO PLAVE

U subotu 7. studenog 2015. u prostorijama naše škole ugostili smo glumce Kazališta slijepih i slabovidnih „Novi život” s predstavom *Jučer sam se sjetio plave*. Po prvi put su mnogi od nas dobili priliku zakoračiti jedan korak bliže našoj svakodnevnicu od koje se, ne znajući ili ne želeći, bolje uvek sklanjamo. Predstava je na mnoge ostavila jak dojam. Monolozi, koji su odjeknuli u našim mislima, su nas natjerali da čujemo stvari koje smo oduvijek znali, ali nas je trebalo podsjetiti na to.

Kad su se ugasila sva svjetla, zatvorio sam oči, a u nama se počeo buditi strah. Mislimo su nam hodale sjene čiji su nas dodiri nježno milovali, a glasovi tiho govorili koliko smo nesretni. Na scenu je stupila grupa ljudi. Nastao je tajac, a u nama se probudilo žaljenje kao bijeg od osude kojom smo sami sebe osudili, a to je da nas grižnja savjesti napominje uvijek koliko su nesretni.

Znaš, ja nisam mogao birati svoj život. Isto kao što ni ti nisi mogao birati svoj život. Ali ja ne biram hitro se sklanjati od tebe kada osećam da mi prilaziš, iako se u meni budi strah i srce mi lupa, a nagon me tjera izmicati se, bježati, da me neka nepoznata, nevidljiva ruka ne dotakne. Ali ti biraš spustiti glavu, odvratiti pogled od mene, pobjeći, ne dozvoliti mi osjetiti tvoje prisustvo, nego samo tvoj bijeg. Bježiš, žurno, pred onim koji je slijep, slijepim se praviš za moju slijepoću. Možda jer se plašiš sebe u tim trenucima pa se tješiš da je to sve zbog toga da mi ne naudiš, a možda jer ti je lakše tako, nego se potrudi razumjeti. Ne plaši se moje slijepoće. Plaši se svoje.

I dok vrijeme odmiče, priča se razvija. Oni, za koje smo mislili da drugačijim emocijama misle, da ne osjećaju ništa osim tuge kojom su vođeni zbog nedostatka vida (u koji mi polažemo sve naše nade i sve teške slutnje i čežnju), dokazuju nam da smo isti. Diješe nas samo tragovi kojima mi biramo odvojiti ih od ostatka svijeta, otrgnuti ih od samih sebe, ne znajući da smo si tim pakosnim činom otjeli cijeli univerzum.

Jer oni vide i čuju i osjećaju mislima i sjećanjima na slike, na boje: plavu, zelenu, žutu, crvenu. Osjećaju i znaju mnogo više od nas jer se ne plaše!

OGLEDALO

„Znaš, doći će vrijeme kad nas neće zvati slijepcima, nego našim imenima i zvanjima, i nećemo više biti socijalni slučajevi, nego ćemo živjeti život dostojan čovjeka... I! Glumit ćemo u pravom kazalištu sijepih... a tražit će se karta više za naše predstave!”

„Eto, to bismo mi... da smo vi! Da smo svi! Da nam zvuci i boje, da nam dodiri i mirisi zapletu slučajnosti u život i da smo zajedno kao plavo u nebu i moru, kao ružičasto u djetinjstvu i proljeću, kao romantični jastuk za svesan u d-molu.”

Andrea Dojić

„Izvori”, list Katoličkih školskih centara u BiH
KŠC „SV. Franjo”, Opća gimnazija Tuzla
Glavni urednik: vlč. mr. Vlatko Rosić

БЕАТ ГЕНЕРАЦИЈА

Уџбеници из историје нам кажу да је Кристифор Колумбо кро-
чио на тло Сан Салвадора 1492. године и тад открио нови кон-
тинент, открио Америку. Не дајте да вас та тврдња зава-
ра. Америка је била у мраку и пет векова након што ју је бели човек населио. Она је откривена много касније, једне сасвим обичне ноћи 1955. Године, када је један непознат песник стао пред пуну „Галерију шест” у Сан Франциску и прочитао прве речи своје песме. Песник је био нико други до Ален Гинзберг, а песма је, наравно, била „Урлик”. Написана у част Гинзберговом потпуно психотичном пријатељу из затвора, та песма донела је светло народу који је толико дуго чамио у мраку.

Било би увредљиво рећи да су стихови које је Гинзберг поделио са песничком сценом Сан Франциска то вече били само другачији. Далеко од тога. Они су пуританској Америци били прљави, безобразни, аутсајдерски, контрарни свему што је другима пријало. Били су својеврстан „шамар друштвеном укусу” какав није виђен још од уклетих песника Француске и циничних футуриста Русије. Али „Урлик” није био само краткотрајна сензација и није припадао само песнику који га је створио. Његови стихови постали су химна читаве једне генерације усамљених и изгубљених младих људи, беспомоћних особа које су тражиле вољу за било чим након рата који је погодио читав свет. Сигурно је да ни он сам није знао да ће својим речима успети не само да промени поглед на књижевност тадашњих интелектуалних кругова, већ да ће оне променити и ток историје.

Потребно је много више од једног човека да се промени свет на нивоу вишем од наших сопствених микрокосмоса, те зато ни Гинзберг није био сам у овоме. Раме уз раме са њим, стајали су Керуак, уметник који није познавао никакве границе, биле оне физичке, оне међу људима или интерпукцијски знакови, и Бероуз, један од бројних палих анђела који су се уништавали због своје уметности или уметничарили због уништавања. Раме уз раме са њима, стајали су и О’Хара, Кесиди, Кар и многи други. Дали су себи име Бит генерација, да ли због ударца и генералне потиштености тадашње омладине, или због ритма због оптимизма, никада неће бити јасно.

ОГЛЕДАЛО

Beat генерација је одбацила све тековине које је књижевност имала до тада. Експериметисали су колико са формом, језиком, конструкцијама реченице, толико и са наркотицима, тумачењем религије и сопственом сексуалношћу. Боја коже, порекло, религија и сексуалност њима су биле ништавне, сасвим небитне. Рат је био глуп, политика апсолутна небулоза. Били су генерација љубави, мира, толеранције и доброг провода. Корене су вукли, неки од Блејка и Бајрона, неки од Рембоа и Витмана, и то никада нису скривали. Звали су себе њиховим потомцима и наследницима. Писали су о својим осећањима без извештачених стилских фигура и ублажавања истине. Њихова уметност није корисна за цело друштво, али јесте за појединце, за себе. Битници су, просто речено, пустили књижевност на улице и улице у књижевност.

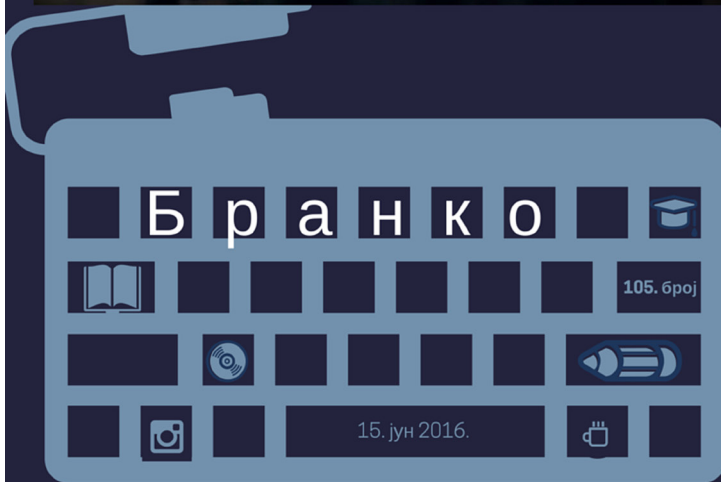
Контраверзну групу окупљену око Гинзберга, Бероуза и Керуака чинили су родитељи будућих хипика и панкера, генерално – људи са маргине друштва. Само, стварајући они су несвесно отворили врата свим данашњим скулптурама и ослободили не само Америку, већ и цео свет од окова цензуре говора на нивоу широких народних маса.

Иако су мишљења критичара о њима и данас подељена (за неке они представљају свеце које је послао сам Бог Уметности на Земљи, да нас спасе патетике романтизма и хладноће реализма, док су за неке само гомила надрогираних будала, убеђених да је прелазак у следећи ред на пола реченице довољно за поезију), њихов утицај не може бити оспорен. Оставили су неизбрисив траг и на уметнике и на обичне људе. Хиљаде стварају у част ових анђела са кривим ореолима, милиони стопирају по прашњавим путевима зато што је Керуак радио пишући „На путу”, милијарде се боре за права потлачених, баш као што се Гинзберг борио за права хомосексуалаца и Јевреја. Блејк је чекао Јејтса да настави његове идеје, Јејтс битнике, а они још увек чекају генерацију која ће успети да достигне њихове идеале. Можда смо то ми. Можда нисмо. Свакако, не смемо одустати од ширења љубави, оптимизма и мира јер, ако то изгубимо, шта нам остаје?

Анастасија Бијелић
„Бранко”, Карловчка гимназија,
Сремски Карловци
Главни и одговорни уредник:
проф. Срђан Дамњановић

ОГЛЕДАЛО

Лист карловачких ђака и професора

НАЈБОЉА НАСЛОВНА СТРАНА
„Бранко” Карловчка гимназија,
Сремски Карловци

БИЛО ЈЕ, НАСТАВЉА СЕ

Шта се то налази у човеку, шта га нагони да вечно трага за оним „бољим” животом? Не, то није наслов толико репризиране серије, како би наше генерације помислиле. То је вечно питање које постављамо себи, и на које прави одговор никада није досегнут. Илузорна стварност која нам одаје утисак спокоја и ушушканости у својим вешто прикривеним лажима, које као кукавице сакривамо испод тепиха, и понекад заборавимо на њих. Или можда нешто сасвим ново и невиђено. Угледајући се на неке друге, „боље” људе око себе, ми тежимо ка (за нас) одређеном имажинарном савршенству. И тако, цео живот. И тако, унедоглед, из генерације у генерацију. Родимо се и живимо у свету пуном лажи, зла и преваре. Живимо у некој нади, али до сада ниједна генерација није дочекала оно „боље” сутра којем се вечно надамо. Рођени смо у временима кризе и транзиције. Али не само ми, већ и наши родитељи. Ми смо та нова генерација у коју сви полажу неке нове и веће наде. Али, кад кажем криза, не мислим само на материјалну, већ и ону духовну.

Када говоримо о транзицији, не можемо рећи да се то догађа само институцији која је названа државом, већ и друштву те државе. У тој транзицији заборавили смо праве вредности, или су ипак заборавиле оне нас? Оно што је некада било „нормално”, изврнуто је руглу и подсмеху новостворене више класе илити „елите”, како би се рекло новим „сленгом”. „Неки нови клинци”, родили су се и одрасли под стакленим звоном једне државе која је као мехур од сапунице нестала. Друштвени систем који је пропагиран пуних педесет година као да је постао неподобан за ново време. Оно као да је тражило реформу свега старог и постојећег. Заједно са временом мењали су се и млади људи, који су били веома подложни лакој манипулацији која је пласирана преко медија. Нашли су се на ветрометини судбине. Неке је она прогутала као недужну жртву. Прихватавши нови систем вредности, млади људи су олако почели да живе нови стил живота. Пејцери, добри аутомобили, недозвољене делатности и такозвани „брз” начин живота многе је одвео у прерану смрт. Родитељи су лакомислено прихватили изговор за

недела њихове деце који је пружала држава. Проблематично понашање младих тих година је привлачило све већу пажњу целокупног друштва. Криза друштва постајала је све уочљивија, а нико се није усудио да стварање тог проблема заустави. Он је, нажалост, постајао све већи и већи. Млади су помислили да злочин може проћи некажњено. Живели су по новим стандардима живота које су стварали неки нови „идоли“. Данас је илузорно причати о страхоти, болу и патњи које су нам деведесете године прошлога века донеле. На срећу, неки су успели да се извуку из самих кругова пакла. То су биле године када вас је само један корак делио од дна. Могли сте да бирате: да се приколоните новом друштву и новим вредностима или да постанете аутсајдер и преживљавате на маргинама система.

Да! То је генерација наших родитеља. Они су „неки нови клинци“ који су одрастали у херматизованој држави у санкцијама. Гледали су своје родитеље који су грцали у дуговима. Родитеље који су тих година добијали плату у безвредним милијардама. Сви су тих година били милионери, а у џепу нису имали ни за шибице. Али опет су преживели. Опстали су као генерација. И они су наставили да се надају. И после свега што су преживели, нису изгубили веру у оно боље сутра. Из те генерације изникли смо – МИ! Баш ми, нова генерација, генерација после тог чувеног петог октобра. Генерација која није доживела сва претходна мучења и страхоте рата на просторима бивше Југославије. Али догодило се оно чему се нико није надао. Оно што је било, наставило се! У препакованој форми, са новим изгледом, нама су презентовани нови-стари „идоли“, старе вредности. Исте оне које су уништиле претходне генерације. Исти онај кич и шунд нажалост кренуо је да нагриза темеље на којим су створене и прокламоване нове вредности.

Узалудно се мањина борила против „посељачене“ већине. Живимо у Србији препуној ријалити програма. У Србији у којој је сасвим „нормалмно“ да се на телевизији појављује ругло нашег друштва и да у ударном термину пропагира све оно што се налази с оне стране моралне границе. У Србији која је измучена прошлошћу, свим оним ратовима и невиним жртвама. Свим оним избеглицама, које смо не баш тако давно гледали како беже из својих домова. У Србији, где је интелект непотребан, где је знање сувишно. Где ће будући интелектуалац некако животарити од своје бедне плате. Али, опет, како би рекао наш чувени нобеловац, „Дођу тако времена када паметан заћути, будала проговори, а фукара се обогати.“ Надајмо се само да ће та времена врло брзо проћи. Јер, за људе пуне квалитета, могу бити веома кобна. Просто, униште сваку амбицију поштеног човека. Ето, драги моји, у таквој Србији ми одрастамо! Ми смо ваша будућност, или можда ипак не? Нажалост, многи од нас ће изгубити и оно мало наде, побећи ће из овог пакла који јед-

ОГЛЕДАЛО

наставно не престаје. И на крају, шта нам остаје? Како би чувено пророчанство рекло: „Срба ће остати да стану под једну шљиву”. Можда звучи смешно, али нажалост је врло оствариво, ако оваквим темпом наставимо да затиремо своје постојање, и постојање своје нације. И после свега, да ли смо добили прави одговор на питање: да ли је „бољи живот” у оваквој земљи уопште могућ? Или је наша стварност само лоше изрежирана трагикомична представа без срећног краја? Можда некад и допремо до истине.

Али ће до тада још много воде Дунавом протећи. Толико пута смо кроз нашу историју начинили грешке које су биле фаталне по нас. Много смо пута радили против самих себе. Проливали смо крв за погрешне људе и идеологије. И баш зато морамо признати одговорност. Али, нажалост, ми ћемо то веома тешко учинити. Много је лакше оптужити друге за све почињене грешке. Они су криви, а не ми! Да бисмо кренули даље, морамо скинути окове историје који нас држе заглављене у блату прошлости, као и почети више да ценимо сами себе и своје одлуке. Јер, ако ми то не чинимо, нико неће! Из тога можемо да закључимо да онај народ који гледа само у прошлост, нема будућност, и тек тада, и пошто се ослободи-мо стега сећања и њихових последица, можемо чекати оно „боље” сутра, онај толико жељени „бољи” живот. Биће веома тешко. Али, барем вреди покушати...

Ивана Мацак

„Скамија”, Гимназија Јован
Јовановић Змај, Нови Сад

Главни и одговорни уредник:
проф. Ана Парошки

ЖРТВОПРИНОШЕЊЕ КАО РЕЛИГИЈСКИ ФЕНОМЕН

Данас у свијету постоји велики број религија са својим посебним култним и културним особеностима. Међу најзначајније религије данашњице спадају јеврејска, као настарија, хришћанство као наставак и испуњење јеврејства, и ислам, као најмлађа религија. Све ове религије имају своју традицију, обичаје и културу. Такође, имају и сопствени култ, путем којег остварују везу с Богом.

ЖРТВОПРИНОШЕЊЕ КОД ЈЕВРЕЈА

Код Јевреја жртвоприношење има дубоке коријене и историју. Најприје га сусрећемо код потомака Адама и Еве, браће Каина и Авеља. Каин је жртву приносио од плодова земаљских, јер се бавио земљорадњом, док је Авељ приносио жртву од плодова свог рада, тј. стоку. У даљој историји јеврејског народа, Бог се открива изабранима, а они му из благодарности приносе жртве. Када се Бог јавио Ноју, и рекао му за потоп, он је сабрао народ и од сваке животињске врсте по двоје, смјестио их у лађу, те су тако род људски и остала творевина божанска преживјели потоп. За све то Ноје је заблагодарио Богу тако што је сазидао жртвеник и принио жртву. Те жртве се зову минхе (дар) или корбан (принос).

Постоје двије главне врсте жртава: крвне и бескрвне. Ове двије врсте дијеле се на подврсте, а то су

- **Жртве очишћења**
(жртве за гријех, жртве за кривицу)
- **Жртве свеспаљенице**
(цијела жртва се приноси Богу)
- **Жртве мирне или спасења**
(захвалне, завјетне, драговољне).
- **Бескрвне жртве**

ОГЛЕДАЛО

Жртва очишћења – Овом жртвом грешни човек се мирио са Богом и уклањао се од гријеха. Ако је гријех учињен свјесно, грешник би морао бити истријебљен из обећаног народа. Умјесто њега, жртвом и ритуалом кривицу би понијела жртвена животиња, а грешник би био очишћен.

Жртва свеспаљеница – Када се животиња приносила као жртва свеспаљеница, прије приноса, морала се читава окадити. Неки дијелови тијела су се спаљивали, нпр. глава и сало. Жртва се не зове свеспаљеница због тога што се сваспаљивала, него што се свауздизала Богу, којом би се исказала потпуна предатост.

Жртве мирне или спасења – Приносиле су се како би човек заблагодарио Богу за све и као један вид молитве. Спаљивали су се сви дијелови тијела. Месо се морало појести тог истог дана. Оно што се није појело, спаљивало би се на чистом мјесту.

Бескрве жртве – Уз сваку крвну, приносила би се и бескрвна жртва. Била је претежно од вина и жита. Свештеник је узимао жито и спаљивао на жртвенику заједно са прегршт тамјана.

ОСТАЛЕ БОГОСУЖБЕНЕ РАДЊЕ

Постојале су и друге жртве: обрезања, молитва, благослов и клетва, завјет, пост и приноси црквени. Обрезање се вршило као видљиви знак сјећања на Јахвеа. Онај ко се није обрезао, био би избачен из броја изабраног народа.

Молитвом би се достизало у највишу везу са Бићем. Код цара Давида се то огледало у псалмима. Молили су се свуда, у кући, и на пољу. Касније се молитва приноси и у светим мјестима. Благослов је обично вршио отац, када призива благослов Божији у свој дом.

Заклетва је врста молитве у којој се призива казна Божија уколико није говорио истину. Обично је то вршио човек који је именом Божјим заклињао неког да говори истину.

Завјет је заснован на унутрашњој потреби човјековој, његовој природи. Завјет се морао испунити. Међутим, уколико се није могао испунити, завјет би био разријешен.

Пост је одрицање од одређених јела и уживања. Послије вавилонског ропства, пост је установљен четири пута годишње.

ЖРТВОПРИНОШЕЊА У ХРИШЋАНСТВУ

Све жртве служе да створе везу између човека и Бога. Код хришћана би та жртва била света евхаристија. О њој говоримо као о најсавршенијој, јер је праобраз страдања и васкрсења Христовог.

ОГЛЕДАЛО

Кроз свету евхаристију, ми примамо живот у себе: „Заиста, заиста вам кажем: Ако не једете и Тијело Сина Човјечијега и не пијете Крви Његове, немате живота у себи” (Јн 6, 53). Евхаристија је пуноћа откривења и икона Царства небескога. На Тајној вечери, крст и евхаристија су добили нераздвојан карактер.

Само причешће јесте Христос, помоћу којег уносимо живот вјечни, очишћење тијела и душе. На литургији се окупља народ да би био у заједници са Богом. Евхаристијска стварност под видом хљеба и вина је прикладна форма да би сви људи могли узети учешће у Христовој жртви. Јевађелист Јован каже: „...и хљеб који ћу ја дати Тијело је моје, које ћу ја дати за живот вјечни” (Јн 6, 51). Сви они који се причешћују морају бити крштени. Крштавамо се у име Оца и Сина и Духа светог и тиме исповједамо своју вјеру у Тројицу нераздјељену. Као што се Христос крстио у ријеци Јордану, тако свако треба да се крсти и постане члан Цркве.

Приношење жртве обавља свештенослужитељ у олтару као најсветијем мјесту.

ЖРТВОПРИНОШЕЊА У ИСЛАМУ

Ислам је једна од најмлађих религија у свијету. Од самог почетка помиње се жртва, курбан. Код свих ибадета неопходна је искрена намјера да се дјело ради у име Алаха. Клање курбана је било прописано и Мухамеду и његовом умету. Млади чланови ове религије су дужни да поштују и да се придржавају свих правила. Сврха клања курбана је благодарност Богу, од кога ће они добити награду којој ће се радовати. Курбан се коље за себе и своју породицу и обично се на жртву приноси јагње. Курбан треба бити здрав и без мана. Жртвовање обично врши власник, по узору на Посланика. Многи исламски учитељи тврде да је клање курбана валидан и прописан ибадет у вјери, тј. исламу. Једна од тих захвалности јесте поштовање његових наредби. Сва ова жртвоприношења у религијама имају доста сличности и огледају се у захвалности Богу за све што им је подарио и молбом за благослове и награду од Њега.

Никола Спајић

„Богословско братство”, Богословија

Светог Петра Дабробосанског, Фоча

Главни и одговорни уредник:

Мр Вјекослав Јовановић

БОГОСЛОВСКО БРАТСТВО

Година XVI / бр. 25. / мај 2016. год.
Часопис Богословије у Фочи / www.bogoslovija.org

Тема броја:
Свети Јован Владимир, владар и светитељ

(ДРУГА НАГРАДА)
„Богословско братство”
Богословија Светог Петра
Дабробосанског, Фоча

ФИЛОЗОФ КОЈИ ЈЕ САМО ВИКЕНДОМ ПИСАО РОМАНЕ

Сада знам да је био четвртак, један од оних, најобичнијих. Враћивши Аурелија у библиотеку, нисам имао ни најмању идеју на коју страну да кренем. Филозофија, са свим делима која подразумева, терен је који још увек нисам подробно истражио. Књигу *Канџи и кључар* Умберта Ека, са полице сам скинуо из не знам ког разлога, али добро је да јесам.

Само дан касније, у петак, 19. фебруара 2016. године, баш у моменту у коме се заваљујем у фотељу и отварам књигу, ето вести на РТС-у о пишевој смрти. Црно-беле слике Умберта Ека, а наратор чита делове из његове биографије и успут помиње књигу чију копију држим у рукама. Под утиском бизарног сплета случајности, схватам да ја у ствари знам врло мало о овом филозофском великану.

Седам испред рачунара, отварам браузер и ето ме на Википедији. *Рођен 5. јануара 1932. године у Александрији, у области Пијемон... Писац, филозоф, семиотичар, есејиста...* Затварам Википедију, јер то није оно што тражим. Један, два, пет, педесет кликова, и уплићем себе у гомилу информација које нису од великог значаја. На крају, одлучујем да о свему просудим читајући књигу због које сам на првом месту и почео да истражујем. Можда ја најбоље упознати га на тај начин...

Свима најбоље познат по свом роману *Име руже*, за који је, од како је роман доживео огроман успех, увек говорио да га воли и мрзи у исто време, Еко је својим делима: *Фукоово клајно*, *Баудолино*, *Прашко прође*, *Историја лейоше*, *Историја ружноће*, својим есејима и колумнама, зарадио себи место међу највећим умовима света.

Човек кога су сви описивали као веома сложену личност, а који је за себе говорио да је у ствари веома једноставан, овај писац/филозоф се увек трудио да своја мишљења и знања подели са светом. Било то кроз своје романе или есеје, или кроз текстове које је до јануара ове године писао за италијански часопис Еспресо.

Помало се губим у мноштву информација док пишем о њему. Кад говоримо о Еку, тешко је фокусирати се само на једну тему и на томе се задржати до краја. Од филозофије средњег века, преко религије, књижевности, уметности уопште, тероризма, језика, комуникација, електронских књига, па све до популарне културе данашњице, не постоји ниједан сегмент свакодневног живота у који он није завирио и пажљиво га простудирао. Ако на крају све то није довољно, овом чланку додајем и податак да је неколико пута био гостујући професор на универзитетима Харвард и Колумбија, као и да је од 2008. године предавао на универзитету у Болоњи.

Велики љубитељ, пре свега моћи коју речи имају, у својој кућној библиотеци имао је преко педесет хиљада различитих наслова. У једном једином интервјуу који је дао за српске медије, рекао је све што ми знамо, што су нам рекли или смо негде прочитали. Језик је за њега представљао најбољи начин за разумевање света, живота, а посебно смрти.

Еко је сматрао да су људи изгубили способност да се помире са смрћу. Као неко ко је много више волео живот и све што он нуди, говорио је о томе како од смрти не треба правити спектакл, јер она спектакл представља само у филмовима и на телевизији. *Чему данас учимо децу? Да се смрт дођађа далеко од нас, у болницама, да ожалошћени не морају да носе сандук до гроба, да више не виђамо мртве. Или их, с друге стране, виђамо константно – изударане, ујучане, дијнуће у ваздух; како падају на дно реке са стоголима уписаним у бејон; како леже беживотни на трошоару, како им се љаве кошљају по љуцу. Али то нисмо ми и то нису наши вољени; то су само љумци.* Написао је Еко у својој колумни *Плес око смрти*.

Наша немогућност да смрт прикажемо или гледамо директно, онакву каква јесте, ће само учинити да када време дође да се са њом суочимо, будемо много уплашенији него што би требало. Смрт није лака, али је извесна за све нас. Својим примером је показивао како да свој живот начинимо успешном вежбом за срећну смрт.

Павле Луковић и Теодора Тошић
„Агора”, Гимназија Таковски устанак,
Горњи Милановац
Главни и одговорни уредник:
проф. Нела Јоксић

УЧЕЊЕ

Учење је сложени психички процес промене понашања на основу усвојеног знања и искуства. Учењем стичемо знања, вештине, особине, когнитивне процесе, интересовања, навике, емоције... Постоје три стила учења: *визуелни*, *аудијтивни* и *кинестетички*, али наравно, постоје и комбинације истих. *Визуелни* њивови најлакше усвајају градиво када су им информације презентоване визуелно, у облику текста или слика. Карактеришу их уредност и организованост. Особине овог стила јесу да обично имају леп рукопис, као и да имају потребу да хватају белешке. Увек примењују графиконе и илустрације, јер тако најлакше памте. Воле да уче у тишини, а када одговарају, често замишљају страну у књизи на којој се та лекција налази.

Аудијтивни њивови су особе које градиво прихватају преко звука. Највише им одговара када слушају предавања, учествују у дискусијама и размењују мишљења. Када уче, читају наглас и не воле да их неко тада омета. Не пада им тешко када треба своје знање и идеје да презентују другима. Воле да рецитују и глуме, јер им имитације добро иду. За разлику од визуелног типа, аудитивни типови више воле музичку од ликовне уметности.

Кинестетички њивови најбоље уче кроз покрет, додир или конкретну радњу. Они су карактеристични по томе што не могу да седе мирно дуже време (на часу, на пример), јер не воле када су физички неактивни. Не хватају белешке, па самим тим остављају утисак незаинтересованости. Они обожавају експерименте и практичне радове, а у већини случајева су добри у спорту.

Ако се у неком од ових типова проналазите, онда послушајте следеће савете за учење.

Уколико сте сличнији *визуелном* њиву, онда је најбоље да током учења користите разне боје маркера, фломастера и осталих ствари, како бисте нагласили оно што је важније и оно мање важно. Такође, користите материјале као што су дијаграми, фотографије, графикони итд. Пишите белешке, јер ћете из тог угла најлакше учити. Користите разне видео снимке као изворе информација.

Ако пак имате највише сличности са *аудијтивним* њивом, дискутујте о својим идејама, о стварима које су вам нејасне и слично. Док учите, понављајте лекцију наглас, јер ћете тако лакше запамтити. Такође, покушајте да избегнете звукове који вас ометају, јер вас они спречавају у учењу. Можете користити и аудио снимак на часу уместо да пишете белешке. Учланите се у дебатни клуб.

ОГЛЕДАЛО

Ако се ипак највише проналазите у *кинесиетичком тиију*, онда ћете се највероватније кретати док учите. Ако то не можете (а претпостављамо да не можете ни док седите), онда је препорука да легнете на стомак или леђа и тако покушате да се концентришете. За време учења правите чешће, али краће одморе. Користите што више примера, а што су примери сличнији ситуацијама из свакодневног живота, то ћете их боље запамтити. Музика у току учења је за овај тип подношљива, јер им представља добар метод за одржавање пажње.

Као један од примера визуелног типа који је ту чињеницу искористио на импресиван начин, јесте Јасмин Фаиад, ученица другог разреда наше школе. Јасмин је победница такмичења у *меморисању броја PI*. Успела је да за само 15 минута напише око 1140 децимала најпознатијег ирационалног броја. Јасмин нам је рекла неколико реченица о овоме.

Како успеваш да зајамтиш толики низ цифара?

Имам визуелно, тј. фотографско памћење. Док сам учила, био ми је потребан потпуни мир и тишина како бих могла да се концентришем. Нисам дуго учила, веровали или не, два дана по два сата. У току такмичења ми се приказивала слика тог низа бројева и на тај начин сам успела да испишем 1140 децимала. Не могу да кријем своје задовољство, успела сам да испуним свој циљ. Срећна сам, јер је ово успех за мене.

Честитамо још једном Јасмин на овом одличном успеху!

Послушајте наредне савете за учење како бисте напредовали:

1. Немојте чекати да вам се појави инспирација за учење, јер је питање да ли ћете уопштепочети. Почните да учите без ње!

2. Покушајте да не будете кампањац. Кампањско учење доводи до нагомилавања градива, што после само отежава посао и изазива стрес. Пробајте да учите што чешће по лекцију-две и видећете резултате.

3. Непосредно пре почетка учења проверите да ли сте гладни, жедни и остало, како вас то после не би ометало и како не бисте тражили изговоре да направите паузу.

4. Пре почетка учења погледајте текст, учите најважније и повежите га са претходним искуством или градивом.

5. При првом читању, обратите пажњу на наслове, поднасловe, кључне речи!

6. Уколико је нека лекција велика, поделите је на делове, јер на тај начин брже стижете до успеха који вам подиже мотивацију.

7. Ако сте тип који воли да лекцију исподвлачи разним бојама, онда то обавезно наставите да радите.

8. Током учења постављајте себи питања.

9. Када сматрате да сте научили, преслишавајте се да бисте утврдили.

ОГЛЕДАЛО

10. Ако сте поновили, прочитајте цело градиво још једном, како бисте направили завршни преглед градива.

Ако пробамо да усвојимо већину ових савета, имаћемо много боље успехе. Срећно!

ПРОКРАСТИНАЦИЈА

„Оно што можеш данас, остави за сутра”.

Сигурно се свима нама бар понекад догоди да имамо неки задатак, али нам се баш у том тренутку нешто друго учини много занимљивијим, па свој задатак одложимо уз речи „Ево, сад ћу!” Прокрастинација је облик понашања за који је карактеристично одлагање задатка и акција за касније. Проблем настаје када одлагање пређе у навику и почне да ремети нормално функционисање индивидуе. Прокрастинација може довести до стреса, анксиозности, осећаја кривице, стварања кризе и појаве негодовања других због неиспуњених обавеза. Ево неколико савета како превазићи прокрастинацију:

1. *Почните одмах.* Идеално време, место и сви остали фактори се никада неће савршено поклопити, зато не тражите разлог, већ се баците на решавање задатка.

2. *Сутра неће бити лакше.* Не завањајте се одлуком да оставите све за сутра, јер ће тад бити лакше. Неће!

3. *Поделите задатке на мање целине.* Брже ћете решавати више мањих задатака, него један велики, јер ће вам он деловати нерешиво.

4. *Решите се прво најтеже.* Урадите прво најтеже, јер ћете тад имати највише енергије, а како постајете уморнији, лакши задаци ће вам више одговарати.

5. *Елиминишите ствари које вам одвлаче пажњу.* Када треба нешто да одрадите, померите свој телефон, лаптоп или таблет, како вам не би скретали пажњу са примарног задатка.

6. *Пронађите мотивацију!*

7. *Будите доследни.* Паузе се праве када има довољно времена и прилике, а не када је напетост.

8. *Завршите активност.* Последњи кораци могу бити тешки, али без завршетка све оно пре тога и нема баш неке сврхе.

Александра Туленчић

„Gymnasium”, Гимназија

Светозар Марковић, Суботица

Главни и одговорни уредник:

проф. Бојана Гаврилов Болић

НАУЧИТЕ БРЗО ДА УЧИТЕ!

Да ли вам се често дешава да тешко савладавате градиво, штавише, нисте у стању да разумете ни реч прочитаног? Нисте једини. Ове ђачке муке свима су познате. Многи људи се жале на лоше памћење, али и још лошију концентрацију. Учимо многе ствари, али ретко ко заиста савлада ону прву и најважнију вештину – како учити и памтити ефикасно. Такође, случајно или не, обављајући свакодневне активности, користимо углавном леву хемисферу мозга. Док је она задужена за низове, бројеве, речи, фразе, реченице, анализе и логичко размишљање, задаци десне хемисфере су машта, асоцијације, апсурдност, визуелно размишљање, креирање слика. Мали број нас је упознат са начином коришћења десне, односно обе хемисфере истовремено. Међутим, на нашу срећу, психолози су изградили специфичне менталне стратегије помоћу којих се ствари памте много брже и лакше, а интелектуалне вештине развијају. Употребом пажљиво осмишљених меморијских метода, тзв. мнемотехника, омогућено је симулатно ангажовање леве и десне хемисфере, при чему логика сарађује са креативношћу и имагинацијом.

МАПА УМА

Мапа ума је дијаграм помоћу којег се информације визуелно организују. Помоћу ове технике брзог и трајнијег памћења наученог, могућа је организација великог броја података на креативан начин, а све у циљу њиховог једноставнијег повезивања и меморисања. Мапа ума обично се формира око одређеног централног појма, представљеног у средини празног листа хартије, исцртавањем мреже коју чине слике и речи повезане са њима. Основне кључне идеје повезују се са центром, а из њих се гранају остале релевантне информације.

Иако је термин мапа ума (мајнд мап) популаризовао британски психолог и телевизијска личност, Тони Бузан, употреба интересантних дијаграма који, између осталог, усмеравају ток мисли, практикује се већ вековима уназад. Ова метода сликовитог приказва појмова се прилично успешно користи у процесу учења, размишљања, решавања проблема и памћења.

ОГЛЕДАЛО

Мапе ума се лако могу цртати ручно и због тога су веома практичне као начин хватања белешки у току часа, предавања или састанака. Такође, можете их цртати и код куће, за време учења. Приликом цртања своје мапе ума, препорука је да користите више боја, а кључне речи можете представити чак и духовитим цртежима, како бисте их ефикасније и дуже памтили.

РИМСКА СОБА

Ова метода, такође позната и као палата меморије, један је од такозваних мнемопринципа, а користила се још у античком Риму и међу грчким реторичарима. Познато је да се учесници многобројних такмичења у памћењу користе управо овом техником како би упамтили што већи број задатих ствари. Међутим, за њихов успех није толико заслужна интелигенција, колико паметна употреба специјалне меморије. Суштина методе римске собе јесте да особа замисли собу, или кућу која се састоји од више одвојених просторија. Када је потребно да запамти листу ствари, особа ће се кретати кроз имагинарне ходнике и собе и смештати по предмет у сваку, формирајући везе између њих и појмове са листе. Присећање тих појмова остварује се поновним „шетањем” кроз просторије и проналажењем истих. Коришћењем ове технике, ствара се асоцијација између ствари које је потребно запамтити и одређене физичке локације. Ослањајући се на просторну оријентацију, на један крајње лак и креативан начин успевамо да похранимо, распоредимо и, коначно, на прави начин искористимо, податке.

СКРАЋИВАЊЕ

Најједноставнији, али такође интересантан облик вербалне мнемотехнике јесте скраћивање. Користи се за смањивање броја информација које треба да запамтимо тако што лако стварамо лако памтљиве акрониме комбинујући почетна слова датих речи. Циљ је непознату и компликовану информацију, уз помоћ трансформација, превести у нешто нама блиско, духовито и памтљиво. Идеалан и домишљат пример за овај облик памћења је начин на који су ученици у бившој Југославији памтили имена суседних држава. Најпре, памтили су да је њихова држава окружена БРИГАМА, то јест, граничи се са Бугарском, Румунијом, Италијом, Грчком, Албанијом, Мађарском и Аустријом. И није толико далеко од истине, зар не? Руководећи се овим примером, свако може упростити компликовано градиво и приближити га својим схватањима на један лак, брз и довитљив начин.

ОГЛЕДАЛО

Разумевање принципа на основу којег функционише наш мозак помоћи ће и да схватимо шта нам годи, а шта не. Самим тим, пронаћи ћемо најбољи начин на који бисмо искористили меморију. Коначно, кад то увидимо, памћење постаје једноставна и забавна игра, па је и учење знатно олакшано.

И, за крај, неколико практичних савета како да мукотрпан процес учења учините подношљивим и пријатнијим:

- Нека просторија у којој учите буде проветрена, без буке и добро осветљена
- Учите редовно, у термину који вама највише одговара
- Учите у интервалима, са повременим кратким паузама
- Уочите и проучите битне елементе у лекцији – важне појмове, слике, графике
- Научено градиво редовно обнављајте – ипак, понављање је мајка знања!

Сагледавање ствари из другачије перспективе и успостављање нових навика није једноставно. Ипак, за све је потребна само издржљивост, добра воља и, наравно, вежба. Покушајте да неке од ових савета примените приликом учења, и будите уверени да резултати неће изостати.

Ивана Граховац

„Гимназијалац”, Гимназија
Светозар Марковић, Нови Сад
Главни и одговорни уредник:
проф. Милена Маричић

КАКО СЕ ПИШЕ, А КАКО МИСЛИ?

Богато културно наслеђе српског језика пружа нам могућност да њиме искажемо најдубље, најлепше и најнежније мисли и емоције. Са друге стране, темпо живота, начини опхођења у свакодневном живота, сажимање свих наших активности на „сад и одмах“, доводе до тога да се у непосредној комуникацији многи од нас често двоуме, или уопште не знају како да се изразе.

Истант, онлајн комуникација на друштвеним мрежама, насушно шеровање и даноноћно лајковање свих доступних информација уз готово минималну или непостојећу комуникацију изван виртуелног света, довело је до скоро потпуног занемаривања правописа и изражавања на којима почива наш лепи српски језик.

Неке од тих промена су неминовне и лингвистички прихватљиве. Нажалост, велики је број неправилности, до којих је дошло последњих деценија, због непоштовања и уништавања језика.

Већ су се одомаћиле недоумице у писању великог почетног слова код вишечланих назива места, улица и тргова, у састављеном и растављеном писању речи, употреби одговарајућег падежног облика уз глагол и сл. Нажалост, много чешће наилазимо на језичке грешке (и у писању и у говору) које нису резултат погрешно разрешене недоумице, већ уверености говорника или написаног. Навешћемо неке од најчешћих примера:

НЕПРАВИЛНО	ПРАВИЛНО
Присуствовати на часу Није присуствовао на часу хемије.	Бити присутан на часу / присуствовати часу Ко је присутан на часу? Ко присуствује часу?
Контактирати некога Контактирала смо организаторе такмичења.	Контактирати са неким Контактирала смо са организаторима такмичења.

ОГЛЕДАЛО

Обзиром на (нешто) / (с) Обзиром да Обзиром на резултате / (с) Обзиром да је болестан...	С обзиром на (нешто) С обзиром на то што нису сви дошли; С обзиром на резултате...
У вези нечега У вези захтева ђака... У вези тога...	У вези са неким или нечим У вези са захтевима ђака... У вези с тим...
Где идеш? / Где ћеш? - Кући сам.	Куда идеш? (циљ кретања) - Кући. Где си? (значење места) - Код куће.
Одмарати Идем да одморим. - Одмарамо.	Одмарати се Идем да се одморим. - Одмарамо се.
Тродупло, четвородупло	Дупло или двоструко, али само троструко, четвороструко
Црњански романи	Романи Црњанског
Дупло јефтине.	Упола јефтиније (дупло значи два пута више)
Ужице – у Ужицама	Ужице – у Ужицу
Изнајмити (стан, ауто, клизальке) – у значењу „узети у најам”	Унајмити (стан, ауто, клизальке) узети у најам Изнајмити – дати у најам
Са Чеховим, са Тургеневим	Чехов – са Чеховом; Тургенев – са Тургеневом
Чеховове драме, Тургенјева улица	Чеховљеве драме, Тургенјевљева улица
Лаптопови (номинатив множине именице лаптоп)	Лаптопи
Купио је аудија, а продао мерцедеса. Читамо Тихог Дона.	Купио је ауди, а продао мерцедес. Читамо Тихи Дон. Када именица мушког или средњег рода означава неживо, акузатив је једнак номинативу.
Јер сте купили карте?	Је л’ сте купили карте? - Нисмо, ЈЕР је била гужва на благајни. ЈЕР је узрочни везник!

ОГЛЕДАЛО

Еуро и еури	Евро и еври (назив новчане јединице)
Бицикли, ген. мн. бициклова	Бицикл, ген. мн. бицикала (или бицикла)
Инекција	Инјекција
Сумљив	Сумњив
Хелихоптер	Хеликоптер
Ознојати (се) – ознојао (се)	Озножити (се) – ознојио (се)
Чак штавише	Штавише
Бљесак и бљештати	Блесак, блештати
Исцрпети – исцрпели	Исцрпсти – исцрпли, исцрпити – исцрпили
Шангарепа	Шаргарепа

Муке и невоље нам свакодневно приређује прилагођавање писања и изговарања имена из страних језика, односно транскрипција. Требало би поштовати правила њене примене, али смо се ми и од тога доброно удаљили и запали у још веће заврзламе. О тој проблематици неки други пут... Бир фест, Нешнл Џеографик, Ченл, Дискаври, Вол Стрит, Њу Дил, имејл... заиста, делују чудно!

Очување лепоте нашег језика, дакле и његова даља судбина, лежи у нама самима. С друге стране, језик једног народа одређује његов идентитет. Стога, **ЧУВАЈМО ГА И НЕГУЈМО! НЕМОЈМО ГА БЕСПОТРЕБНО МУЧИТИ, МЕЊАТИ, ИЗВРТАТИ, УВРТАТИ, КВАРИТИ И КИТИТИ ТУЂИМ ПЕРЈЕМ!**

Бојан Обрадовић

„Гимназијалац”, Митровачка гимназија,

Сремска Митровица

Главни и одговорни уредник:

проф. Ђорђе Домазет

КАКВИ ТИПОВИ ЉУДИ ДИШУ ВАЗДУХ НАШЕГ ГИМНАЗИЛЕНДА?

За нейуне четри године нашеї школовања (мање школовања, више испијања кафе у Жижију), сусрели смо се са разним типовима људи у Гимназији. Стоја, одлучисмо да вам представимо најчешће виђене врсте (наравно, постоје и разне мешавине и подврсте) Ното sapiens-а у Гимназиленду. Драги наши гимназистиди, да се одма' оградимо, овај чланак нема за циљ вређање, омаловажавање и дискриминацију. Ниједна животиња није повређена током писања овој чланка.

I тип: MEANGIRLS

Врста која је највише заступљена на друштвеном смеру. Лако ћете их препознати по карактеристичном смеху (веома иритантном, нама обичним смртницима) и ставу ледене (арогантне) краљице. Крећу се у групицама, недодирљиве су. За нас (за оне који још нису схватили, обичне смртнике) мисле да смо мешавина ружне Бети и Зорице Марковић. За јачи пол кажу да су незрела, бескорисна бића која не знају да раде ништа друго сем да играју видео игрице и испијају пива. Похађају све могуће секције, од литерарних, историјских, до спортских, посебно оне на којима могу да се залажу за људска права и искажу свој феминистички став. Учесници су фестивала „На пола пута”, редовни посетиоци позоришних представа, ликовних изложби, као и других културно-уметничких дешавања у граду Ужицу. Напустиће Гимназију сањајући о принцу у белом BMW-у (ипак живе у модерној бајци).

ОГЛЕДАЛО

II тип: ZORANAH, јеси ли то ти?

Били ми прва или друга смена, НИКАДАХ АЛИ НИКАДАХ, ни под којим околностимах, АЛИ НЕМА ШАНСЕ, да ћете их видите без савршене фризуре и шминке. За разлику од фенсерки, оне заправо имају стила. Њихово кретање пропраћено је звецкањем накита, лупкањем накита, лупкањем штиклица и немогућности проласка кроз ходник због запремине вуне (према нашој скромној процени, одличног квалитета) и крзна које носе, независно од годишњег доба. Са њима је тешко ступити у контакт, с обзром да су заузете грађењем модне каријере.

III тип: СЕКТА I

Ова врста девојака је у благом изумирању. Када у хошку ходнику приметите велику црну мрљу, знајте да сте угледали припадницу ове групе. Све је на њој црно: од одеће, шминке преко ланаца, сувенира, амајлија, па до душе. Не покушавајте да им се приближите, али ако се ипак одлучите на први корак, који вас може коштати живота, саветујемо вам да имате црвени конач и бели лук протов урока. Њих нико не разуме, верује да се причају шифрованим језиком. Али једно је сигурно – мрзе цео свет.

IV тип: ПРВА КЛУПА

Август 31. : Затишје пред буру, 1. септембар, 05:00 сати: Сунце се стидљиво пробија из облака, птице црвућу, а мала примерна ученица пакује све књиге у ранац. Распоред часова још није добила. Уредно везује косу, облачи омињену *Disney* мајицу, дише дубоко и говори себи: „Прва клупа је твоја!” И тако се сваког првог септембра води крвава борба за место под сунцем, клупу испред професора. Припаднице ове групе су увек расположене за разговор са професорима и (не)знају одговор на свако питање. На ходницима нису упечатљиве, али ако завирите у учионицу, видећете их у првој клупи и њихова два прста која, као сузе у Цециној песми, увек падају нагоре.

V тип: САМО КЕЖУАЛ, БАЈО МОЈ

Припаднице ове врсте ретко су виђене по школским ходницима. Често одсуствују из школе због разних турнира и тренинга. Али,

ОГЛЕДАЛО

ако ипак одлуче да се појаве, лако су препознатљиве по јачини гласа и удараца, тренерци, везаној коси и огромној спортској торби, чији садржај остаје мистерија за све нас.

VI тип: ХУЛИГАНИ ИЗ ГИМНАЗИЈЕ

Не можемо са сигурношћу да тврдимо да припадници ове групе спадају у *Homo sapiens sapiens*-а: испаштају често неке нејасне, неартикулисане звукове, покрети су им нагли и неконтролисани, углавном, крећу се чопоративно, међусобно комуницирају на нама непознатом језику. Немогуће је не запазити их по ходицима. Обично се пењу једни на друге, играју фудбал и гасе-пале светло, што им представља врхунац дана. За контролни сазнају сви тај дан. Прете људима, касне на час и наоружани знањем пушкицама успевају да добију 4. За време часова ћете их вероватно пронаћи у Жижију, где пију чај од нане. Живе за петак, када ће своје вештине моћи да прикажу и ван „Гимназиленда”.

VII тип: МЕТРОСЕКСУАЛЦИ

Припадници ове групе су из дана у дан све бројнији. Лако препознатљиви по дубоком изрезу, панталонама припијеним уз извајано тело, савршено почупаним обрвама и патикама јарких боја (не гледајте директно у њих, ако не мислите да ослепите). Брине нас чињеница да пред 18. рођендан не можемо да нађемо слободан термин код козметичара и стога се обраћамо припадницима ове групе и преклињемо их да уреднику „Гимназијалца” доставе адресе козметичких салона које посећују. Ако сте неким случајем у вези са метросексуалце, не покушавајте да им провучете прсте кроз косу, „шалу на страну”, не шалите се. Последица вашег непромишљеног поступка ће највероватније бити раскид љубавне романсе. Уколико није неопходно, не терајте их да отварају уста, кисеоника ионако има мало и потребан је интелектуално развијеним „гимназоидима”.

VIII тип: СЕКТА II

Немојте да вас дуга коса, црна одећа, ланци, амајлије и мартинке завајају. То нису припаднице Секте I. Међутим, не надајте се да ће вам сусрет са њима бити мање опасан по живот. Понављамо: код себе УВЕК имајте црвени конац и бели лук. Савет за девојке које желе да освоје срце ме(н)талаца: нек вам је коса рашчупана, око врата носите костурску лобању и обуците мајицу његовог омиљеног брэнда (Van Gogh, Рибља чорба, Пантера или Iron Maiden).

ОГЛЕДАЛО

IX Тип : ШТРЕБЕРИ

Ова врста најчешће је заступљена на математичком смеру. Познати по карираној кошуљи упасаној у панталоне и наочарима које морају бити под углом од 330 у односу на Сунчеве зраке који падају на површину стакла густине 2500 kg/m^3 . Уколико угледате гомилу књига са ногама, знајте да су то само штребери који покушавају да сакрију свој идентитет због освојених (САМО) 99 поена на писменом из математике. И тако, док се гуше у сузама, разочарани у образовни систем, одлазе ка библиотеци, надајући се да тамо лежи утеха. На контролном, припадницима ове групе популарност, из непознатих разлога, расте.

X Тип : НЕВИДЉИВИ

За припаднике ове групе не знате да постоје, док не дођу екскурзија. Тада се запитате зашто се непознати људи налазе у нашем аутобусу, хотелу и окружењу, зашто причају српским језиком и удишу исти ваздух као ви. Тада сазнате да ти људи заиста јесу ваши школски другови из Гимназиленда. Толико их нема, да су заслужили овај назив.

Марија Ненадић и Биљана Ћировић
„Гимазијалац”, Ужичка гимназија, Ужице
Главни и одговорни уредник:
проф. Вукадин Симовић

ΟΓΛΕΔΑΛΟ
